

Suuntaviivat tieliikenneturvallisuuteen sitoutumiseen

Kuinka suunnittelen, toteutan ja arvioin
tieliikenneturvallisuustoimenpiteitäni – lyhyt versio

Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirja

Euroopan komission valmisteleva Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirja on laajin siviilihallinnon tieliikenneturvallisuuden alusta. Tähän mennessä 3 400 julkishallinnon ja yksityisen sektorin tahoa on sitoutunut peruskirjaan ja julkistanut jäsenilleen, työntekijöilleen ja koko yhteiskunnalle suunnattuja tieturvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä ja aloitteita.

Näillä toimilla on vahvistettu tieliikenneturvallisuuskulttuuria koko Euroopassa, lisätty yleistä tietoisuutta onnettomuuksien syistä sekä edistetty ennalta ehkäisevien toimenpiteiden ja ratkaisujen kehittämistä.

Peruskirjan moninaiseen jäsenyhteisöön kuuluu yrityksiä, yhdistyksiä, paikallisia viranomaisia, tutkimuslaitoksia, yliopistoja ja oppilaitoksia. Kaikki sitoumuksen antaneet yhteisöt saavat aitoa tunnustusta, ja niiden toiminnasta kerrotaan julkisesti verkkosivustollamme opiksi ja innoitukseksi muille.

Eurooppalaisen tieliikenneturvallisuuden peruskirjan pyrkimyksenä on kannustaa, vaalia ja laajentaa tätä yhteisöä. Perimmäisenä visiona on liikennekuolemien vähentäminen vuoteen 2020 mennessä.

Sitoutuminen Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjaan

Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjaan sitoutumisen neljä piirrettä

Toimet, joihin sitoudutaan, täytyy suunnitella näitä avainpiirteitä silmällä pitäen:

1. Reagointi liikenneturvallisuusongelmaan
2. Aseta selvät tavoitteet
3. Tee selvä toimintasuunnitelma
4. Tee arviointi- ja seurantasuunnitelma

Viisi vaihetta liikenneturvallisuuteen liittyvien toimenpiteidesi valmistelemisessä

Voimme tunnistaa viisi vaihetta liikenneturvallisuuden toimintasuunnitelman valmistelemisessä:

Vaihe 1: Tieliikenneturvallisuuden arviointi

Ensimmäinen vaihe valmisteltaessa tieturvallisuuteen liittyvää toimintaohjelmaasi on yksilöidä joko objektiivinen liikenneturvallisuusongelma ympäristössäsi (esim. haluan yrityksenä vähentää henkilökuntani liikenneonnettomuuksia) tai valita aihe, jota haluat käsitellä (esim. haluan nuorisjärjestönä puuttua rattijuopumuksiin), ja koota sitten vaadittu (tieteellinen) tietämys näistä aiheista.

Kysy itseltäsi:

1. Mitkä ongelmat tai aiheet tunnistan?
2. Miksi organisaatiolleni on merkityksellistä ratkaista nämä ongelmat tai aiheet?
3. Onko minulla riittävästi tietoa ongelmista, jotka tunnistin?
4. Kuinka voin parantaa tietojani tunnistamistani ongelmista?
5. Mihin ongelmiin tai aiheisiin haluat puuttua?

Vaihe 2: Tavoitteiden asettaminen

Selvien ja mitattavien tavoitteiden määrittäminen, ennen kuin asetat toimintasuunnitelmasi, on avainvaihe sitoutumisessasi. Kaikkien tavoitteiden tulisi olla SMART:

- **S**elvästi kohdistettuja: tavoitteiden on oltava yhteydessä selvästi määritettyihin ongelma- tai aiheryhmiin, jotka tunnistit
- **M**itattavia: sinun tulisi pystyä mittaamaan saavutuksesi
- **A**idosti saavutettavia: tavoitteet ovat realistisia
- **R**elevantteja: tavoitteiden pitäisi olla vaivan arvoisia, tieturvallisuuden parantamiseen liittyviä, sekä yhteydessä organisaatiollesi tärkeisiin asioihin.
- **T**avoiteajoitettuja: Tarvitaan selvä aikakehys ja tavoitepäivämäärät jokaiselle päämäärälle.

Kysy itseltäsi:

1. Ketkä ovat mukana?
2. Mitä haluan saavuttaa?
3. Miksi tavoite on tärkeä?

Vaihe 3: Toimintasuunnitelma

Kun olet määrittänyt selvät, relevantit ja mitattavat päämäärät, on toimintasuunnitelmasi laatimisen aika. Koska toimintasuunnitelman on oltava selkeä ja relevantti, suosittelemme jokaisen toiminnan kuvailemista alla olevassa taulukossa.

	Kuvaus	Kohderyhmä	Työkalut ja menetelmät	Mukana olevat ihmiset	Menestyksen mittaus/mittarit	Mahdolliset riskit
Toiminta 1						
Toiminta 2						
Toiminta 3						
....						

Vaihe 4: Toimintasuunnitelman toteuttaminen

Sen jälkeen, kun olet kuvaillut kaikki toimenpiteesi, sinun on laadittava selkeä toteutussuunnitelma:

1. Aseta toimenpiteesi tärkeysjärjestykseen
2. Määritä aikakehys: toimenpiteidesi ajoitus voi vaikuttaa niiden tehokkuuteen. Sinun on siksi huolellisesti määritettävä aikakehys jokaiselle toiminnalle. Ihanteelliseen ajoitukseen ja kestoon vaikuttavat: ongelma, ajankohtaisuus ja budjettisi. Toimenpide/kampanja voi olla jatkuva tai useissa aalloissa.
3. Ota viestintäsuunnitelma mukaan: sinulla on viestintätarpeita ennen toimintaa, toiminnan aikana ja toiminnan päättyttyä. Koska toimintasi menestys voi olla tiukasti sidoksissa viestintästrategiaasi, on tärkeää tietää mitä, kuinka ja milloin viestit toiminnastasi.
4. Ota mukaan muovaava arviointi: suosittelimme vahvasti toimintasi seurantaan sen kehitysvaiheessa tai ensimmäisten toteuttamisvaiheiden aikana. Kysy itseltäsi, meneekö kaikki suunnitelman mukaan, ja tee säätöjä tarvittaessa.

Vaihe 5: Summatiivinen arviointi

Osana sitoutumisesta Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjaan arviointi sisältää seuraavat tavoitteet:

1. mitata saavutusten taso verrattuna ehdotettuihin tavoitteisiin;
2. selittää, jos se vain on mahdollista, miksi toimenpiteet ovat tehokkaita, tai miksi ne eivät ole sitä;
3. tulla käytetyksi tulevien sitoutumisten tietolähteenä ja parantaa tulevia toimia;

Hyvä arviointi sisältää ainakin yhden näistä piirteistä:

1. Prosessin arviointi: Tavoitettiinko kohderyhmät? Missä määrin? Miksi (ei)?
2. Vaikutusarviointi: Päämäärät saavutettiin? Missä määrin? Miksi (ei)?
3. Ennen ja jälkeen mittaukset jokaiselle toimenpiteelle, jos mahdollista (toimenpiteiden tyyppin mukaisesti)

Kuinka määrittelen mittarini?

Mittareiden määrittely ei saa olla liian monimutkaista, jos olet asettanut SMART-päämääräsi oikein (vaihe 2) ja kehittänyt toimintasuunnitelman seuraten vaiheessa 3 esitetyn taulukon mukaan. On kuitenkin tärkeää ottaa aikaa oikeiden mittareiden valitsemiseen, ja sen varmistamiseen, että ne ovat taloudellisten ja organisatoristen mahdollisuuksien rajoissa. Toimintasi arvioinnin ei tarvitse olla kallista.

Sitoutumisesi peruskirjan verkkosivustolla

Tule peruskirjan jäseneksi

1. Mene peruskirjan verkkosivustolle: <http://www.erscharter.eu/> (voit vaihtaa verkkosivuston kielen sivun oikeasta yläkulmasta)
2. Luo tili valitsemalla "Liity!" (Join!) -painike hakupalkin yläpuolella
  - Anna tiedot organisaatiostasi
  - Lue ja hyväksy Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjan periaatteet
  - Valitse kohderyhmäsi ja aiheesi.
3. Vahvista tilauksesi. Vastaanotat sähköpostissa kyselyn joistain organisaatiosi lisätiedoista ja toiminnastasi tieliikenneturvallisuuden hyväksi. Kun olet täyttänyt lyhyen lomakkeen, sinusta tulee Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjan jäsen!

Mitä voin tehdä Peruskirjani (My Charter) -osassa ERS-verkkosivustolla?

- Jaa tietoja omista toiminnastasi tieturvallisuuden hyväksi
- Tallenna tietoja aikaisemmista sitoumuksistasi
- Jaa tietoja tieliikenneturvallisuuteen liittyvistä tapahtumista, tee niistä julkisia, ja kutsu osallistujia
- Innosta toisia jakamalla kokemuksiasi mistä tahansa tieliikenneturvallisuuteen sitoutumisestasi tai toimenpiteidesi kehittämisen ja toteuttamisen prosessiisi liittyvästä osa-alueesta
- Käytä räätälöityä mainontamateriaalin työkalupakkiasi ja sitoutumisen suuntaviivojamme
- Osallistu vuosittaiseen Tieliikenneturvallisuuden huippuosaaminen -palkinnon jakoon jakamalla hyvän käytänteen.
- Tutustu toisten Euroopan tieliikenneturvallisuuden peruskirjan jäsenten samankaltaisiin toimenpiteisiin